

Omkostnings- vurdering af Feedback Informed Treatment (FIT)

Maj 2017

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Forfatter: Center for Data, Analyse og Metode
Udgivet 08-05-2017

Download eller se til rapporten på www.socialstyrelsen.dk.
Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Kort om metoden	5
Input og antagelser	6
<i>Kilder</i>	6
<i>Scenariet</i> specifikation.....	6
<i>Omkostningskomponenterne</i>	7
Resultater - botilbud	9
Resultater - familiecenter	10
Bilag A: Modellen for omkostningsvurderinger	11

Indledning

Socialstyrelsens mål er at arbejde videns- og evidensbaseret. Vi har derfor fokus på at udvikle og implementere indsatser, der er veldokumenterede og baseret på viden om målgruppe, metode, implementering, effekter og økonomi.

Viden om økonomi indebærer optimalt set to elementer: Et estimat for omkostninger forbundet med indsatsen og et estimat for de forventede nettogevinster, der følger af indsatsens formodede effekt. I denne rapport præsenteres **omkostningsvurderingen af Feedback Informed Treatment (FIT)**. Vurderingen er lavet med Socialstyrelsens model til omkostningsvurderinger. Denne beskrives kort i bilag A. For yderligere uddybning henvises til Socialstyrelsens Quickguide til vurdering af omkostninger ved sociale indsatser og metoder¹.

Omkostningerne beregnes som de gennemsnitlige omkostninger pr. deltagerforløb i et specificeret scenarie. Resultatet af omkostningsvurderingen være et andet, hvis forholdene i scenariet ændres.

En samlet omkostningsvurdering består af et kvantitativt estimat sammen med en kvalitativ beskrivelse af de omkostningselementer, der ikke kan kvantificeres og/eller værdisættes. Begge dele behandles ligeværdigt i den samlede omkostningsvurdering.

¹ <https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/omkostningsvurdering>

Kort om metoden

FIT er en meta-metode, og kan derfor anvendes uafhængig af specifik målgruppe, behandlingsmetoder, referencerammer og pædagogiske tilgange. Formålet er at evaluere og forbedre kvaliteten effektiviteten af forskellige indsatser og metoder. FIT består af to enkle og lettilgængelige skemaer, der omfatter en stor del af borgerinddragelse.

I Danmark anvendes metoden i forhold til forskellige målgrupper, herunder mennesker med psykiske lidelser på botilbud, familier med børn, anbragte unge med udviklingsforstyrrelser og mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug. Socialstyrelsen har gennemført en analyse af udbredelsen af FIT i perioden 2014-2016, som viser en stigning i anvendelsen fra FIT fra 13 tilbud i 2014 til 58 tilbud i 2016². Analysen er baseret på oplysninger fra Tilbudsportalen.

² <https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/socialanalyse-feedback-informed-treatment>

Input og antagelser

Kilder

Omkostningsvurderingen er primært lavet på baggrund af oplysninger om tidsforbrug, undervisning og ressourcer forbundet med FIT fra Pilekrogen i Gentofte og Spiren i Holstebro samt:

- Socialstyrelsen³
- Vidensportalen⁴

Derudover har Socialstyrelsens fagpersoner fra Center for Handicap og Psykisk Sårbarhed bidraget med supplerende oplysninger om FIT.

Modenhed og analyse-mæssige udfordringer

Generelt har der været få udfordringer i udarbejdelse af omkostningsvurderingen, da metoden er afprøvet i Danmark.

Da FIT som nævnt kan anvendes uafhængig af målgruppe og behandlingsmetode, vil udgifterne forbundet med FIT afhænge af den kontekst, som FIT anvendes i, f.eks. om der tale om et midlertidigt eller længerevarende botilbud (Servicelovens § 107 og 108) eller ambulante tilbud så som familiebehandling og andre typer af forebyggende foranstaltninger. Antal borgere og medarbejdere på de forskellige typer tilbud er meget varierende, f.eks. i forhold til case-load, hvilket vil afspejle sig i omkostningerne forbundet med FIT.

Det har derfor ikke været muligt at lave én samlet omkostningsvurdering af FIT, men derimod to forskellige eksempler på, hvad FIT koster at implementere på hhv. et botilbud med plads til 16 svært stillede psykisk syge borgere (Pilekrogen, Gentofte) og et familiecenter med tilbud til børnefamilier, hvor der tilbydes rådgivning og behandling, familiebehandling etc. (Spiren, Holstebro).

Omkostningsvurderingerne kan dermed bruges som eksempler for andre kommuner/tilbud, som ønsker at arbejde med FIT.

Scenarierespecifikation

Omkostningsvurderingen bygger på to forskellige scenarier for hhv. (1) Pilekrogen og (2) Spiren.

1. På botilbuddet arbejdes i 2 teams hver bestående af 7 medarbejdere. Hvert team gennemfører 8 borgerforløb per år, hvor der anvendes FIT.
2. På familiecenteret arbejdes i et team bestående af 25 medarbejdere. Der gennemføres 135 borgerforløb per år, hvor der anvendes FIT.

I begge beregninger er driftsperioden sat til 6 år, og der regnes ikke med frafald i borgerforløbene.

Alle udgifter tilfalder i begge tilfælde kommunen.

³ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/dokumenterede-metoder-voksne-og-handicap/om/feedback-informed-treatment-fit>

⁴ <https://vidensportal.dk/temaer/inddragelse/indsatser/feedback-informed-treatment-fit>

Omkostningskomponenterne

Forberedelse

I forberedelsen begge steder indgår et fælles introduktionsmøde for samtlige medarbejdere af 2 timers varighed.

Uddannelse

Kompetenceudvikling af medarbejderne i brugen af FIT kan gennemføres med varierende omfang og intensitet:

1. På botilbuddet har medarbejderne modtaget uddannelse af 16 timer x 2 per medarbejder med opfølgning af 8 timer x 2 per medarbejder, dvs. i alt 48 timer per medarbejder. Dertil skal lægges udgifter til kursuslokale og forplejning, svarende til 6 kursusdage i alt for alle medarbejdere. Det antages, at udgifterne til kursuslokaler og forplejning er på 500 kr. pr. deltager pr. dag⁵.
2. På familiecenteret har uddannelsen bestået af en intern konference, seminar dage (intern) og et nøglepersonskursus i USA for 3 personer af en uges varighed. Udgifterne til konference er angivet til 1.600 kr. per medarbejder, og udgifterne til de årlige seminar dage er samlet på 95.000 kr. for alle medarbejderne. Nøglepersonkurset for 3 medarbejdere har samlet set kostet 42.000 kr. inkl. rejse og hotel. Dertil skal lægges de respektive medarbejders timeforbrug forbundet med deltagelse i konferencen, seminar dage og nøglepersonskursus.

For begge beregninger gælder, at uddannelsen forventes at have en varighed på 3 år, hvorefter det vil være nødvendigt at uddanne nye medarbejder pga. personaleudskiftning.

Ved uddannelse af nyt personale er det eventuelt ikke nødvendigt at gentage samtlige elementer af kompetenceudvikling afhængig af behov og omgang af personaleudskiftning.

Drift af indsatsen

Drift af indsatsen inkluderer den tid medarbejderne bruger på at udfylde FIT-skemaerne i de enkelte borgerforløb. Dette er opgjort til:

1. På botilbuddet bruges der samlet set 30-60 minutter per borgerforløb. Her regnes derfor med 45 minutters som gennemsnit per borgerforløb.
2. På familiecenteret bruges der ca. 5 minutter per session på at udfylde skemaerne, svarende til et samlet tidsforbrug på 1 time per borgerforløb.

Medarbejdernes lønniveau

Medarbejderne kan tilhøre forskellige personalegrupper, herunder pædagoger, socialrådgivere, ergoterapeuter etc.

I omkostningsvurderingen antages medarbejderne at have et lønniveau svarende til pædagogisk personale (forebyggelse og dagbehandlingsområdet) i en kommune. Medarbejdernes lønsatser er taget fra Kommunernes og Regionernes løndatakontor (se bilag A).

Lønomsatserne tillægges en standard overhead på 20 pct. (se bilag A).

⁵ Beregnet ud fra et skøn for leje af kursuslokaler i Københavnsområdet

Investeringer i materiel

Der skal investeres i hardware (I-pads) og licenser til elektronisk administration af FIT-skemaerne.

Udgifterne hertil antages at være 5.000 kr. til en I-pad per medarbejder, samt 1.000 kr. til licenser per medarbejder per år.

Det antages, at det vil være nødvendigt at udskifte I-pads hver tredje år. Hvis tilbuddet har I-pads i forvejen, kan der eventuelt ses bort fra denne udgift.

Øvrige omkostninger

Øvrige omkostninger omfatter både intern sparring og ekstern supervision på brugen af FIT, som er opgjort til:

1. På botilbuddet gennemføres intern sparring af 30 minutters varighed hver anden måned i par af to medarbejdere. Det svarer til, at hver medarbejder bruger omkring 3 timer årligt på intern sparring. Derudover har der i et enkelt år været gennemført ekstern supervision 4 gange af 2 timers varighed per team.
2. På familiecenteret foretages ligeledes intern sparring og ekstern supervision. Den interne sparring foregår 3 gange årligt for alle medarbejdere, svarende til 22 timer per medarbejder per år. Derudover har der i de første 2 år været ekstern supervision af 6 timer x 2 per år, svarende til 24 timer i alt.

Det antages i begge beregninger, at den eksterne supervision foretages af en psykolog, som er lønnet ud fra en kommunal lønsats (se bilag A). Derudover skal medregnes de timer medarbejderne bruger på at deltage i ekstern supervision.

Brugen af ekstern supervision kan justeres løbende i forhold til behov og evt. erstattes af intern sparring.

Tilskud

Ingen.

Resultater - botilbud

Her præsenteres resultaterne baseret på ovenstående input og antagelser. Scenariet bag beregningen ses i tabel 1.

Tabel 1: Specifikation af scenariet bag beregningen

Antal driftsår	6
Antal gennemførte deltagerforløb pr. år	16

Det samlede kvantitative omkostningsestimat ses i tabel 2.

Tabel 2: Kvantitativt omkostningsestimat

Omkostning	Samlet	Kommune	Stat
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	11.079 kr.	11.079 kr.	0 kr.

I tabel 3 ses en opgørelse over den samlede omkostningsvurdering pr. gennemført forløb – dvs. både det kvantitative omkostningsestimat og de ikke-quantificerede omkostninger.

Tabel 3: Samlet overblik over omkostningerne

Omkostningselement	Kvantitativt omkostningsestimat, pr. gennemført deltagerforløb	Ikke-quantificerede omkostninger
Forberedelse	120 kr.	
Uddannelse	6.740 kr.	
Drift af indsatsen	281 kr.	
Investeringer	2.391 kr.	
Øvrige omkostninger	1.547 kr.	
Tilskud	0 kr.	
<i>I alt</i>	<i>11.079 kr.</i>	

Følsomhedsanalyse

Resultaterne beskrevet ovenfor er afhængige af de antagelser, som er valgt i scenariespecifikationen.

Omkostningerne per deltager er her i høj grad afhængige af det case-load, der er på det enkelte botilbud, og som er uafhængig af FIT. Derfor laves en følsomhedsanalyse på omkostningerne, hvis der på et tilbud i stedet for kan gennemføres hhv. 32 og 64 deltagerforløb per år, hvor der anvendes FIT. De øvrige elementer i scenariet fastholdes.

Tabel 4 viser resultatet for de samlede kvantitative omkostninger.

Tabel 4: Følsomhedsanalyse

Omkostning: Antal deltagerforløb per år	16	32	64
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	11.079 kr.	5.680 kr.	2.981 kr.

Resultater - familiecenter

Her præsenteres resultaterne baseret på ovenstående input og antagelser. Scenariet bag beregningen ses i tabel 5.

Tabel 5: Specifikation af scenariet bag beregningen

Antal driftsår	6
Antal gennemførte deltagerforløb pr. år	135

Det samlede kvantitative omkostningsestimat ses i tabel 6.

Tabel 6: Kvantitativt omkostningsestimat

Omkostning	Samlet	Kommune	Stat
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	4.380 kr.	4.380 kr.	0 kr.

I tabel 7 ses en opgørelse over den samlede omkostningsvurdering pr. gennemført forløb – dvs. både det kvantitative omkostningsestimat og de ikke-quantificerede omkostninger.

Tabel 7: Samlet overblik over omkostningerne

Omkostningselement	Kvantitativt omkostningsestimat, pr. gennemført deltagerforløb	Ikke-quantificerede omkostninger
Forberedelse	25 kr.	
Uddannelse	1.628 kr.	
Drift af indsatsen	375 kr.	
Investeringer	506 kr.	
Øvrige omkostninger	1.846 kr.	
Tilskud	0 kr.	
<i>I alt</i>	<i>4.380 kr.</i>	

Følsomhedsanalyse

Resultaterne beskrevet ovenfor er afhængige af de antagelser, som er valgt i scenariospecifikationen.

Omkostningerne er også her i høj grad afhængig af case-load. Derfor laves en følsomhedsanalyse på omkostningerne, hvis der på et center i stedet for kan gennemføres hhv. 100 og 200 deltagerforløb per år, hvor der anvendes FIT. De øvrige elementer i scenariet fastholdes.

Tabel 8 viser resultatet for de samlede kvantitative omkostninger.

Tabel 8: Følsomhedsanalyse

Omkostning: Antal deltagerforløb per år	100	135	200
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	5.782 kr.	4.380 kr.	3.078 kr.

Bilag A: Modellen for omkostningsvurderinger

Socialstyrelsens model for omkostningsvurderinger baserer sig på følgende principper:

Budgetøkonomisk opgørelse

Omkostningsvurderingens fokus er på de faktiske udgifter forbundet med opstart og drift af en given indsats eller metode, dvs. der er tale om en budgetøkonomisk opgørelse. Det betyder bl.a., at omkostningerne opgøres ekskl. moms, i det omfang den pågældende aktør er fritaget for betaling heraf, hvilket normalt gør sig gældende for offentlige myndigheder. Udgifterne opdeles på de centrale aktører - typisk kommunen og de øvrige offentlige kasser.

Den budgetøkonomiske opgørelse adskiller sig fra den velfærdsøkonomiske tilgang, som opgør og værdisætter al ressourceforbrug forbundet med indsatsen i pengeenheder (eksempelvis anvendelse af private borgeres tid). For uddybning heraf henvises til Socialstyrelsens brugervejledning for samfundsøkonomiske evalueringer⁶.

Scenarieberegning

Beregningen foretages for et eller flere specificerede scenarier, hvor der bl.a. indgår antagelser om indsatsens omfang og varighed. Disse antagelser er afgørende for omkostningsestimatet. Jo større en del af omkostningerne der er faste, dvs. er uafhængige af antal driftsår for indsatsen og/eller omfanget af indsatsen, jo mere vil omkostningsestimatet variere som følge af det opstillede scenarie. I de tilfælde, hvor mange omkostninger er faste, vil det være hensigtsmæssigt at opstille flere scenarier, så man får et spænd for omkostningerne.

Bruttoomkostninger

Vi estimerer bruttoomkostningerne ved indsatsen. Dvs. at vi ikke modregner de besparelser, der følger af et eventuelt bortfald af en eksisterende indsats overfor målgruppen.

Faste priser

Alle omkostninger opgøres i faste priser for det aktuelle prisår.

Omkostninger per deltagerforløb baseret på nettonutidsberegning

Resultatet opgøres som *omkostninger pr igangsat og pr. gennemført deltagerforløb*. Disse er estimeret på baggrund af de samlede omkostninger opgjort som nettonutidsværdien (NNV) over driftsperioden.

I beregningen af NNV anvender vi en diskonteringsrate på 4 pct.

⁶ <http://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/samfundsokonomisk-evaluering-pa-socialområdet-brugervejledning.pdf>

Opstartsomkostninger

Vi beregner også opstartsomkostningerne. Opstartsomkostninger omfatter omkostninger til de aktiviteter, der skal gennemføres, inden driften af indsatsen kan gå i gang.

Restværdi af investeringer

Som udgangspunkt medregner vi restværdi af investeringer, der evt. ikke er afskrevet ved driftsperiodens udløb. Hvis der fx foretages en investering ved opstart på 100 kr. med en levetid på 10 år, vil omkostningerne i et treårigt projekt beløbe sig til 30 kr. hvis man ser bort fra diskonteringsraten. Såfremt der ikke er medregnet restværdi, har vi angivet dette under beskrivelsen af den pågældende investering.

Overhead

For nogle omkostningselementer kan der være dele af ressourceforbruget, der ikke fanges med det anvendte prisestimat. I de tilfælde tilføjer vi et overhead på omkostningen. Dette gælder bl.a. for omkostninger til medarbejdere. Her bruger vi lønudgifterne som prisestimat og medregner et overhead for de øvrige omkostninger til medarbejdere (f.eks. udgifter til medarbejderadministration, kontorplads, IT mv).

Enhedspriser og centrale parametre

Omkostningsvurderingen er baseret på en række enhedspriser og centrale parametre, der er generelle i den forstand, at de kan gå på tværs af indsatser. Disse omfatter:

- Diskonteringsrate (4 pct.)
- Standard overhead (20 pct.)
- Deflator (forbrugerprisindekset)
- Timenorm for offentligt ansatte (1.418 timer)
- Lønninger for offentligt ansatte: (Kommunernes og Regionernes Løndatakontor)
- Estimat for rejseomkostninger og dagpenge ved overnatning indenlands og udenlands
- Satser for hoteldispendation ved overnatning indenlands og udenlands
- Estimat for udgifter til teknisk udstyr.